

Dossier

Fokken met biologische stieren

In Nederland wordt gestaag gebouwd aan het opzetten van een volwaardige biologische melkveefokkerij.

In 2009 zijn daarvoor weer stappen gezet met onderzoek, simulaties van een fokprogramma en de inzet van de eerste Bio-KI stier Opneij Wytze P. De kennis en ervaringen van de Praktijknetwerken Bio-KI en Fundamentfokkerij Fries Hollands Vee en het onderzoek van het Louis Bolk Instituut en Wageningen UR Livestock Research zijn samengebracht in dit dossier.

Er zijn op dit moment veel melkveehouders die een eigen stier aanhouden, maar voor de meeste veehouders is dat lastig. Een stier is gevaarlijk, heeft speciale huisvesting nodig en niet voor elke boer is fokkerij een liefhebberij. Gevolg is dat bijna altijd gangbare stieren de basis zijn van de veestapel. De stieren zijn afkomstig van moeders die veel krachtvoer en antibiotica toegediend krijgen. Een biologische stiermoeder is meer gewend aan de extensieve omstandigheden op het biologische bedrijf.

Dossier

– Ontwikkeling van de biologische fokkerij

De ontwikkeling van de biologische fokkerij is complex en dynamisch. De nieuwste technische ontwikkelingen zoals genomische selectie en het seksen van sperma kunnen de fokkerijwereld behoorlijk herstructureren. Daarnaast groeit de biologische melkveehouderij beperkt en is het een grote uitdaging om in de relatief kleine en diverse biologische populatie efficiënte fokprogramma's op te zetten. De ontwikkeling van de biologische fokkerij loopt momenteel via verschillende sporen. Er wordt gekeken naar mogelijke fokprogramma's zoals het fokken met eigen stieren en er wordt geëxperimenteerd met een biologische KI organisatie ([Bio-KI](#)). Voor beide manieren van fokken is veel animo. Dankzij de onderzoeksprojecten en de praktijkervaringen groeit de beschikbare kennis en informatie.

– KI voor biologisch?

Het gebruik van KI in de biologische sector is niet vanzelfsprekend. De gangbare fokkerij is vanwege de moderne voortplantings-technieken (superovulatie, IVF, ET) niet gewenst voor biologische melkveebedrijven. Dit vanwege hormoongebruik, verminderd dierwelzijn en schade aan de integriteit van de donordieren. Deze voortplantingstechnieken blijven echter wel van groot belang voor de gangbare fokkerij en vormen daardoor een grote barrière. De biologische landbouw kan dus eigenlijk niet grootschalig gebruik maken van de gangbare systemen. Daarom wordt gekeken naar de mogelijkheden binnen de biologische sector zelf.

– Bio-KI

De faciliteiten voor een biologisch fokprogramma zijn in Nederland al aanwezig. Veehouders hebben koeien en stieren met bijbehorende fokkerij-informatie, KI-organisaties kunnen het sperma invriezen en distribueren en de nakomelingen van de stieren leveren weer informatie voor een fokwaardenschätzung door het NRS. De veehouders spelen een belangrijke rol in het Bio-KI systeem. Op dit moment wordt de fokker van een geselecteerde stier gevraagd zelf de stier in te zetten via [KI de Toekomst](#). Dat kost € 2.500,-. Bio-KI zorgt dan voor de promotie en verkoop van de rietjes en KI de Toekomst zorgt voor het gecertificeerd winnen en invriezen van sperma, de distributie en administratie. Langzaam maar zeker

ontstaat zo een systeem met een groep basisfokkers van verschillende rassen die met diverse fokmethoden voor de aanvoer van Bio-KI stieren zorgt.

Kernpublicaties

- [Stand van zaken Biologische fokkerij](#) (bioKennis bericht)
- [Hoornloos fokken](#) (bioKennis bericht)
- [Bio-KI stierenlijst 2010](#) (lijst Bio-KI)
- [Fokken met biologische stieren](#) (bioKennis bericht)
- [Bio-melkveefokkerij op gang](#) (artikel Ekoland)
- [Op weg naar biologische fokkerij: biologische boer zou kunstmatige fokkerij liever uitsluiten](#) (artikel Veehouderij)

Verwante publicaties

- [4de themadag: eigen stier er bij, waarom dat nou?](#) (congresverslag)
- [Bedrijfseigen fokken](#) (interview Dynamisch perspectief)
- [Het Young bull systeem - Veeverbetering gebaseerd op jonge stieren](#) (presentatie Dr Maurice Bichard)
- [Biologische fokkerij, ongekende mogelijkheden](#) (Verslag discussiedag 28 september 2010)
- [Genomic Selection](#) (presentatie CRV)
- [Welk type koe voor welk bedrijf?](#) (presentatie Wageningen UR)
- [Fokkerij voor de biologische melkveehouderij](#) (presentatie LBI)

Kijk voor meer publicaties in de bioKennisbank

Trefwoorden: fokken, stieren

Contact

Maarten Vrolijk, Wageningen UR, maarten.vrolijk@wur.nl, Wytze Nauta, Louis Bolk Instituut, w.nauta@louisbolk.nl

- > Projecten
- > Onderwijs
- > Bedrijfsnetwerken
- > Praktijknetwerken
- > Keten- en themagroepen
- > bioKennisberichten

- > Contact
- > Webmaster

- > Over ons

- > Disclaimer